Перелік теоретичних питань
для проведення підсумкового модульного контролю №1
„Загальні питання гігієни та екології"

1. Профілактична медицина її значення та зв'язок з лікувальною медициною.
2. Профілактика, її різновиди та роль в діяльності лікаря.
3. Гігієна як наукова дисципліна, її мета, завдання, об`єкти вивчення.
4. Санітарія. Визначення поняття, види санітарії та їх характеристика.
5. Становлення та досягнення емпіричної гігієни у країнах Стародавнього Сходу, Риму.
6. Санітарна культура Київської Русі на емпіричному етапі розвитку гігієни.
7. Становлення науково-експериментальної гігієни, розвиток гігієнічної науки в Україні.
8. Становлення та розвиток кафедри гігієни та екології в Національному медичному університеті.
9. Сонячна радіація та її гігієнічне значення, основні складові елементи сонячної радіації.
10. Спектральний склад сонячної радіації, спектральний склад ультрафіолетової частини сонячної радіації.
11. Основні види біологічної (біогенної) дії УФР та її особливості для кожної області спектрального складу УФР.
12. Основні види біологічної (абіогенної) дії УФР та її особливості для кожної обл асті спектрального складу УФР.
13. Поняття еритемної, фізіологічної, профілактичної дози УФО.
14. Штучні джерела УФР, та їх використання з профілактичною метою.
15. Порушення здоров'я і захворювання, що пов'язані з дефіцитом та надлишком УФР та заходи з їх профілактики.
16. Особливості впливу ультрафіолетового випромінювання на людей похилого віку
17. Особливості використання УФВ для первинної та вторинної профілактики різних захворювань у людей похилого віку.
18. Визначення поняття „Погода", фактори що характеризують погоду та їх гігієнічне значення.
19. Визначення поняття „Погода", фактори що формують погоду та їх гігієнічне значення.
20. Визначення поняття „Клімат", кліматоформуючі фактори та їх гігієнічне значення.
21. Визначення поняття „Клімат", кліматохарактеризуючі фактори та їх гігієнічне значення.
22. Геліометеотропні реакції людини, визначення поняття, специфічні та неспецифічні прояви геліометеотропних реакцій людини.
23. Заходи з профілактики геліометеотропних реакцій.
24. Дайте визначення поняття „Акліматизація", фази акліматизації, чинники, що впливають на процес акліматизації.
25. Охарактеризуйте основні термобаричні утворення, їх вплив на здоров'я населення.
26. Вплив метеорологічних умов на динаміку забруднення атмосферного повітря.
27. Використання кліматичних факторів з оздоровчою та профілактичною метою.
28. Вимоги до територій та місцевості, що застосовується для кліматотерапії.
29. Особливості впливу різних типів погоди на здоров'я людей похилого віку.
30. Особливості впливу різних типів клімату на здоров'я людей похилого віку.
31. Прояви геліометеотропних реакцій у людей похилого віку та їх профілактика.
32. Особливості перебігу фаз акліматизації у людей похилого віку.
33. Гігієнічна характеристика клімату та погоди жарких і тропічних широт.
34. Порушення здоров'я та захворювання, характерні для умов жаркого і тропічного клімату та їх профілактика.
35. Адаптація та акліматизація людини в жаркому і тропічному кліматі.
36. Фізична природа та гігієнічне значення природного освітлення.
37. Види джерел штучного освітлення, їх порівняльна характеристика (переваги, недоліки).
38. Порівняльна характеристика ламп розжарювання та люмінесцентних ламп. Гігієнічна оцінка.
39. Гігієнічне значення води.
40. Фізіологічні функції води в організмі людини.
41. Епідеміологічне значення води.
42. Роль води у виникненні та розповсюдження інфекційних хвороб серед населення.
43. Класифікації методів очистки, знезараження води, їх порівняльна гігієнічна характеристика.
44. Поняття про загальні та спеціальні методи очистки води, показання та протипоказання до використання.
45. Переваги та недоліки методів знезараження води.
46. Методи очистки води та їх гігієнічна характеристика.
47. Методи знезараження води та їх гігієнічна характеристика.
48. Органолептичні показники якості води та їх гігієнічна характеристика.
49. Показники якості води за хімічним складом (хімічні речовини природного походження) їх гігієнічне значення.
50. Показники якості води за хімічним складом (хімічні речовини антропогенного походження) їх гігієнічне значення.
51. Показники, що характеризують епідемічну безпечність води (санітарно-мікробіологічні та санітарно-хімічні показники) їх гігієнічне значення.
52. Особливості виникнення та ознаки водних епідемій (наведіть приклади водних епідемій).
53. Ендемічне значення води. Роль води у виникненні геохімічних ендемій (наведіть приклади ендемічних хвороб).
54. Токсикологічне значення води (наведіть приклади хвороб).
55. Фтор, його біологічна роль та гігієнічне значення.
56. Гігієнічне значення фтору. Показання та протипоказання до фторування та дефторування питної води.
57. Ендемічний і професійний флюороз, причини виникнення та шляхи профілактики.

58. Фторування та дефторування питної води як гігієнічна проблема. Методи фторування та дефторування питної води, показання та протипоказання до їх застосування.
59. Наукові обґрунтування норм фізіологічних, побутових, господарських, виробничих потреб у воді та їх особливості в умовах тропіків.
60. Гігієнічні вимоги до якості питної води та їх особливості в умовах тропічного клімату.
61. Гігієнічна характеристика водних ресурсів та джерел водопостачання в аридних (засушливих) та гумідних (зволожених) зонах тропіків, епідемічні та ендемічні захворювання водного походження в умовах тропіків.
62. Гігієнічна характеристика методів і засобів очистки, знезараження, спеціальних методів кондиціонування води в умовах тропіків.
63. Гігієнічне, епідемічне і ендемічне значення ґрунту.
64. Основні фізичні властивості ґрунту та їх гігієнічне значення.
65. Основні біотичні та абіотичні складові ґрунту, їх гігієнічна характеристика.
66. Ґрунт як фактор передачі збудників інфекційних захворювань.
67. Джерела забруднення ґрунту, їх класифікація і гігієнічна характеристика.
68. Процеси самоочищення ґрунту від органічних речовин (зобразити схематично).
69. Системи видалення відходів, їх гігієнічна характеристика.
70. Санітарне очищення населених місць, забезпечення збирання та вивезення твердих побутових відходів.
71. Санітарне очищення населених місць. Методи знешкодження твердих побутових відходів.
72. Екологічне становище в Україні і у світі щодо накопичення відходів.
73. Сучасні напрямки поводження з твердими побутовими відходами (сортування, переробка, ферментація).
74. Сучасні напрямки поводження з рідкими побутовими відходами (збирання, транспортування, оброблення, переробка).
75. Сучасні напрямки поводження з твердими промисловими відходами.
76. Сучасні напрямки поводження з рідкими промисловими відходами.
77. Основні джерела забруднення атмосферного повітря, повітря житлових та громадських приміщень.
78. Основні забруднювачі повітря житлових (громадських) приміщень, основні індикаторні показники ступеня забруднення приміщень.
79. Вплив різних концентрацій діоксиду вуглецю на організм людини, методи визначення концентрації CO2 у повітрі..
80. Гігієнічне значення вентиляції житлових та громадських будинків, показники ефективності вентиляції.
81. Визначення поняття „мікроклімат", його гігієнічне значення.
82. Гігієнічне значення вологості повітря, показники вологості повітря, методи вимірювання.
83. Гігієнічне значення температури оточуючих предметів (радіаційна температура, інфрачервоне випромінювання), методи вимірювання.
84. Гігієнічне значення руху повітря закритих приміщень, методи вимірювання.
85. Принципи гігієнічного нормування параметрів мікроклімату в приміщеннях житлових і громадських будівель.
86. Вплив гострої дії нагрівного мікроклімату на організм людини, шляхи запобігання його впливу.
87. Вплив хронічної дії нагрівного мікроклімату на організм людини, шляхи запобігання його впливу.
88. Вплив гострої дії охолоджуючого мікроклімату на організм людини, шляхи запобігання його впливу.
89. Вплив хронічної дії охолоджуючого мікроклімату на організм людини, шляхи запобігання його впливу.
90. Назвіть клініко-фізіологічні показники стану організму, що вивчаються при дослідженні комплексного впливу мікроклімату на організм людини.
91. Особливості впливу нагрівного мікроклімату на людей похилого віку, їх прояви та профілактика.
92. Особливості впливу охолоджуючого мікроклімату на людей похилого віку, їх прояви та профілактика.
93. Санітарне законодавство в області охорони праці.
94. Фізичні виробничі шкідливості, їх класифікація, значимість у професійній патології.
95. Хімічні виробничі шкідливості. Класифікації хімічних небезпечних та шкідливих факторів виробничого середовища, різновиди їх дії на організм.
96. Біологічні фактори як виробничі шкідливості. Професійні інфекції, інвазії, інші види патології.
97. Попередні та періодичні медичних огляди їх гігієнічне значення та основні завдання.
98. Специфічна та неспецифічна дія шуму на організм людини, шумова хвороба.
99. Заходи по зниженню несприятливої дії шуму на організм людини.
100. Основи та принципи гігієнічного нормування шуму.
101. Біологічна дія вібрації, вібраційна хвороба.
102. Основи та принципи гігієнічного нормування вібрації.
103. Види праці, їх фізіолого-гігієнічна характеристика.
104. Втома, пояснення та наукові обґрунтування їх розвитку.
105. Профілактика втоми при фізичній та розумовій праці.
106. Показники (ергонометричні, фізіологічні) важкості праці, їх гігієнічне значення.
107. Показники (ергонометричні, фізіологічні) напруженочті праці, їх гігієнічне значення.
108. Джерела та гігієнічне значення запиленості повітря виробничих приміщень.
109. Властивості пилу, від яких залежить ступінь шкідливості його впливу на організм.
110. Пневмоконіози, їх види, патогенез та профілактика.
111. Вплив несприятливих чинників виробничого середовища на темп старіння працівника
112. Фізіолого-гігієнічні особливості праці літньої людини. Показники важкості та напруженості праці літніх людей і їх зміни під час трудової діяльності.

113. Основні шляхи надходження промислових отрут до організму, їх комплексна, комбінована, поєднана, ізольована дія.
114. Методика розслідування випадків професійних захворювань та отруєнь.
115. Характеристика документів, які необхідно використовувати в процесі розслідування випадків професійних отруєнь чи захворювань.
116. Попередні та періодичні медичні огляди, їх мета та завдання
117. Поняття про біологічні ритми. Класифікація найбільш поширених біологічних ритмів.
118. Провідні характеристики біологічних ритмів: мезор, період, амплітуда, акрофаза, форма денної кривої.
119. Поняття про десинхроноз як основний вид хронопатології та як медичну і гігієнічну категорію. Види десинхронозів.
120. Основні біоритмологічні принципи раціональної організації повсякденної діяльності людини.

Перелік питань для перевірки практичної підготовки студентів до підсумкового модульного контролю № 1 „Загальні питання гігієни та екології"

1. Визначення та гігієнічна оцінка температури повітря.
2. Визначення та гігієнічна оцінка швидкості руху повітря.
3. Визначення та оцінка відносної вологості повітря закритих приміщень.
4. Визначення та оцінка швидкості руху повітря за допомогою кататермотетра, крильчатого та чашкового анемометрів.
5. Визначення та оцінка радіаційної температури.
6. Визначення та оцінка мікроклімату закритих приміщень.
7. Гігієнічна оцінка комплексного впливу мікроклімату та теплообмін людини об'єктивними та суб'єктивними методами (кататермометрія еквівалентно-ефективні, результуючі температури).
8. Побудова та гігієнічна оцінка "рози вітрів".
9. Визначення інтенсивності УФР.
10. Розрахунок профілактичної та фізіологічної УФ опромінення.
11. Визначення мікробного забруднення повітря аспіраційним методом (з використанням приладу Ю.Кротова), оцінка ефективності санації повітря.
12. Визначення та оцінка рівня штучного освітлення приміщення за допомогою люксметра.
13. Визначення та оцінка яскравості поверхонь.
14. Визначення та оцінка світлового коефіцієнту приміщення.
15. Визначення та оцінка КПО приміщення.
16. Вимірювання та гігієнічна оцінка рівнів шуму в приміщеннях різного призначення.
17. Визначення та гігієнічна оцінка діоксиду вуглецю в атмосферному повітрі та повітрі приміщень.
18. Визначення необхідного та фактичного об'єму, кратності вентиляції.
19. Визначення та гігієнічна оцінка хімічних забруднювачів повітря за допомогою універсального газоаналізатора УГ2.
20. Визначення запиленості повітря та гігієнічна оцінка результатів вимірювання запиленості атмосферного повітря та повітря приміщень різного призначення.
21. Гігієнічна оцінка питної води за даними лабораторного аналізу.
22. Гігієнічна оцінка ґрунту за результатами фізико-хімічного аналізу ґрунту.

Завідувач кафедри
гігієни та екології № 4,
доцент **Н.В. Велика**

Перелік питань до самостійної роботи студентів

Протокол №1

Тема: Історія виникнення, основні етапи розвитку та сучасний стан гігієни

Мета: вивчити значення емпіричного етапу в історії гігієни. Освоїти основні етапи становлення гігієнічної науки в Україні. Визначити внесок ви-значних вітчизняних та іноземних вчених у розвиток гігієнічної науки XX століття.

Завдання для самостійної роботи під час підготовки до заняття

(письмово)
1. Становлення та досягнення емпіричної гігієни у країнах Стародавнього Сходу, Риму.
2. Санітарна культура Київської Русі на емпіричному етапі розвитку гігієни.
3. Становлення науково-експериментальної гігієни, розвиток гігієнічної на-уки в Україні.
4. Становлення та розвиток кафедри гігієни та екології в Національному ме-дичному університеті.

Рекомендована література

1. Загальна гігієна. Пропедевтика гігієни./ Є.Г. Гончарук, Ю.І. Кундієв, В.Г. Бардов/ за редакцією Є.Г. Гончарука. К.: Вища школа,1995.- С. 23-47.
2. Общая гигиена. Пропедевтика гигиены./Е.И. Гончарук, Ю.И. Кундиев, В.Г. Бардов и др.. – К.: Вища школа, 2000.- С. 20-46.
3. Даценко І.І., Габович Р.Д. Профілактична медицина. (Загальна гігієна з основами екології). Вид. 2-ге. К. «Здоров'я», 2004. – С. 35-69.
4. http://www.health.gov.ua/www.nsf/maindocs/hyg_hystory_u?opendocument
5. Даценко І.І., Габович Р.Д. Основи загальної та тропічної гігієни. – К.: Здоров□я, 1995 – С. 6-11.
6. Габович Р.Д., Познанский С.С., Шахбазян Р.Х. Гигиена. – К.: Вища шко-ла, 1983. – С. 5-11.
7. Бабієнко В. В. Введення в профілактичну медицину. Методологічні та історичні аспекти : навч. пос. / В. В. Бабієнко, А. М. Гринзовський, Ю. М. Ворохта. – Київ : Вид. дім "Слово", 2012. – 232 с

Протокол №2

Тема: Психогігієнічні основи оптимізації повсякденної діяльності людини. Наукові основи медичної біоритмології та хроногігієни.

Мета: закріпити теоретичні знання про біологічні ритми та їх провідні хара-ктеристики і види, значення для психогігієни і психопрофілактики. Вивчити біор и-тмологічні принципи раціональної організації повсякденної діяльності людини.

Завдання для самостійної роботи під час підготовки до заняття (письмо-во):
1. Поняття про біологічні ритми. Класифікація найбільш помирених біологі-чних ритмів.
2. Провідні характеристики біологічних ритмів: мезор, період, амплітуда, ак-рофаза, форма денної кривої.
3. Поняття про десинхроноз як основний вид хронопатології та як медичну і гігієнічну категорію. Види десинхронозів.
4. Основні біоритмологічні принципи раціональної організації повсякденної діяльності людини.

Рекомендована література.

1. Загальна гігієна. Пропедевтика гігієни / Є.Г.Гончарук, Ю.І.Кундієв,

В.Г.Бардов та ін. / За ред. Є.Г.Гончарука. — К.: Вища шк., 1995. — С. 178—185.
2. Общая гигиена. Пропедевтика гигиены / Е.И.Гончарук, Ю.И.Кундиев, В.Г.Бардов и др. — К.: Выща школа, 2000. — С. 561—577.
3. Общая гигиена / Г.И. Румянцев, М.П. Воронцов, Е.И. Гончарук и др. — М.: Медицина, 1990. — С. 255—256.
4. Гігієна та екологія. Підручник. /За редакцією В.Г.Бардова. – вінниця: Нова Книга, 2006. – С. 569 -583.
5. Бардов В.Г. Гигиена климата. — К., 1990. — 136 с.
6. Сергета І.В, Бардов В.Г. Організація вільного часу та здоров'я школ ярів. — Вінниця: РВВ ВАТ —Віноблдрукарня‖, 1997. — 292 с.
7. Биологические ритмы / Под ред. Ю.Ашоффа. — М.: Мир, 1984. — Т.1. — 414 с. — Т.2. — 262 с.
8. Доскин В.А., Лаврентьева Н.А. Ритмы жизни. — М.: Медицина, 1991. — 176 с.
9. Куинджи Н.Н. Биоритмологические принципы рациональной организации режима дня / Школа и психическое здоровье учащихся. — М.: Медицина, 1988. — С. 78—98.
10. Хронобиология и хрономедицина / Под ред. Ф.И.Комарова.— М.: Меди-цина, 1989. — 400 с.
11. Методические рекомендации по изучению состояния циркадианных ри т-мов у детей и подростков. — М., 1986. — 11 с.

Протокол №3

Тема: Гігієнічна оцінка впливу тропічного клімату на умови життя, працез-датність і здоров'я населення

Мета: засвоїти гігієнічні особливості проживання та праці населення в умо-вах тропічного і жаркого клімату. Оволодіти методикою оцінки теплообміну та терморегуляції організму в умовах жаркого і тропічного клімату. Ознайомитися з видами патології населення жарких і тропічних країн.

Завдання для самостійної роботи під час підготовки до заняття (письмо-во):

1. Гігієнічна характеристика клімату та погоди жарких і тропічних широт.
2. Порушення здоров'я та захворювання, характерні для умов жаркого і тро-пічного клімату та їх профілактика.
3. Адаптація та акліматизація людини в жаркому і тропічному кліматі.
4. Розрахуйте вологу кульову температуру (ВКТ) за Яглоу та Мінардом (1955), якщо за показаннями сухого термометра аспіраційного психрометра темп е-ратура повітря Чи можна за даними мікрокліматичними умовами виконувати будь-яку фізичну роботу?

Рекомендована література:

1.Общая гигиена. Пропедевтика гигиены. // Гигиена для иностранных студе-нтов. / Е.И.Гончарук, Ю.И.Кундиев, В.Г. Бардов и др. – К.: Вища школа, 2000. – С.

Завдання для самостійної роботи під час підготовки до заняття (письмово):

1. Фтор, його біологічна роль та гігієнічне значення.
2. Карієс зубів, причини виникнення та шляхи профілактики.
3. Ендемічний і професійний флюороз, причини виникнення та шляхи профілактики.
4. Фторування та дефторування питної води як гігієнічна проблема. Ме-тоди фторування та дефторування питної води, показання та протипо-казання до їх застосування. Методика оцінки протикаріозної та проти-флюорозної ефективності застосування спеціальних методів обробки питної води.

Рекомендована література

Основна:

1. Гігієна та екологія: Підручник / За редакцією В. Г. Бардова. — Вінниця: Нова Книга, 2006. — С. 192-209.
2. Комунальна гігієна / Є.Г. Гончарук, В.Г. Бардов, С.І. Гаркавий, О.П. Яворовський та ін.; За ред. Є.Г. Гончарука. – К.: "Здоров'я", 2003. – Є. 47 - 50.
3. Загальна гігієна: пропедевтика гігієни: Підручник / Є.Г. Гончарук, Ю.І. Кундієв, В.Г. Бардов та ін. / За ред. Є.Г. Гончарука. – К.: Вища школа, 1995. – 552 с.
4. Кульский Л. А. Основы технологии кондиционирования воды / Л.А. Кульский - Киев : Изд-во АН УССР, 1963. – 341 с.
5. Даценко І.І., Габович Р.Д. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології. – К.: Здоров□я, 1999 – 694 с.
6. Габович Р.Д., Познанский С.С., Шахбазян Р.Х. Гигиена. – К.: Вища школа, 1983. – 320 с.
7. Загальна гігієна та екологія людини: навчальний посібник для студе-нтів стоматологічних факультетів / За ред.В.Г.Бардова та І.В.Сергети. – Він-ниця: НОВА КНИГА, 2002. – 216 с.

Додаткова:

1. Минх А.А. Методы гигиенических исследований. – М.: Медицина, 1971 – 584 с.
2. Даценко І.І. Гігієна та екологія людини. Навчальний посібник. – Львів: "Афіша", 2000. – 247 с.
3. Загальна гігієна. Словник-довідник. / І.І.Даценко, В.Г.Бардов, Г.П.Степаненко та ін. / За ред. І.І.Даценко. - Львів: "Афіша", 2001. – 242 с.
4. Водопостачання [Текст] : підручник / А. М. Тугай, В. О. Орлов. - К. : "Знання", 2009. - 735 с.
5. ДСанПіН 2.2.4.-005-98 "Фторування води на водопроводах централі-зованого господарсько-питного.водопостачання".

Протокол № 6

Тема: Гігієна води та особливості водопостачання населення в умовах тропічного клімату.

Мета: Засвоїти особливості водопостачання населення тропічних регі-онів. Оволодіти методами медичного контролю за водопостачанням населен-ня жарких і тропічних регіонів та профілактики захворювань водного похо-дження.

Завдання для самостійної роботи під час підготовки до заняття (письмово):

1. Фізіологічні функції води (структурна, обмінна, транспортна, виді-льна, теплообмінна та інші). Зневоднення організму людини в умовах тропі-чного кліматі, його ознаки і симптоми. Наукові обґрунтування норм фізіоло-гічних, побутових, господарських, виробничих потреб у воді та їх особливо с-ті в умовах тропіків.
2. Гігієнічні вимоги до якості питної води та їх особливості в умо вах тропічного клімату.
3. Гігієнічна характеристика водних ресурсів та джерел водопостачання в аридних (засушливих) та гумідних (зволожених) зонах тропіків, епідемічні та ендемічні захворювання водного походження в умовах тропіків.
4. Гігієнічна характеристика методів і засобів очистки, знезараження, спеціальних методів кондиціонування води в умовах тропіків.

Рекомендована література

Основна:

1. Гігієна та екологія: Підручник / За редакцією В. Г. Бардова. — Вінниця: Нова Книга, 2006. — С. 190-191, 676-682.
2. Комунальна гігієна / Є.Г. Гончарук, В.Г. Бардов, С.І. Гаркавий, О.П. Яворовський та ін.; За ред. Є.Г. Гончарука. – К.: —Здоров'я‖, 2003. – С. 36 -114.
3. Даценко І.І., Габович Р.Д. Основи загальної та тропічної гігієни. – К.: Здоров□я, 1995 – 319 с.
4. Габович Р.Д., Познанский С.С., Шахбазян Р.Х. Гигиена. – К.: Вища школа, 1983. – С. 5-11.
5. Загальна гігієна та екологія людини: навчальний посібник для студе-нтів стоматологічних факультетів / За ред.В.Г.Бардова та І.В.Сергети. – Він-ниця: НОВА КНИГА, 2002. – С. 7-14.

Додаткова:

1. Черкинский С.Н. Руководство по гигиене водоснабжения / С.Н. Чер-кинский, И.И. Беляев, Р.Д. Габович, И.А. Кибальчич, Е.Л. Минкин, Г.И. Ни-коладзе, Н.Н. Трахтман – Москва, Медицина, 1975 – 328 с.
2. Минх А.А. Методы гигиенических исследований. – М.: Медицина, 1971 – 584 с.
3. Методические рекомендации по повышению барьерной роли вод о-очистных сооружений / составители: Е.И. Гончарук, В.И. Циприян, И.П. Ко-зярин, Н.И. Марценюк. – Киев – 1982. – 24 с.

4. Запольський А.К. Фізико-хімічні основи технології очищення стіч-них вод: Підручник / за загальною редакцією проф. Запольського А.К. – К.: Лібра, 2000. – 552 с.
5. Гончарук В.В. Глубокая очистка природной воды при ее повышен-ной цветности / В.В. Гончарук, Н.А. Клименко, И.М. Соломенцева, А.В. Ле-щенко, Н.В. Ярошевская, В.Р. Муравьев, Т.А. Пахарь, Л.А. Савчина // Химия и технология воды. — 2002. — 24, N 1. — С. 53-63.
6. Кульский Л.А. Технология очистки природных вод / Л.А. Кульский, П.П. Строкач. - Киев: Высшая школа, 1999. - 327 с.
7. Гончарук В.В. Современное состояние проблемы обеззараживания воды / В.В. Гончарук, Потапченко М.Т. // Химия и технология воды. - 2001. -Т. 20, № 2. - С. 190-217.
8. Овчаренко Ф. Д. Теория и практика сорбционных процессов / Ф. Д. Овчаренко, Л. В. Головко и др. – Воронеж: Изд-во ВГУ, 1978. - № 12. - С. 62-67.
9. Кульский Л. А. Методы улучшения запаха и вкуса питьевой воды / Л.А. Кульский, М. А.Шевченко, Е. М. Калинийчук - М.: Изд-во МКХ РСФСР, 1961. – 456 с.
10. Кульский Л.А. Основы физико-химических методов обработки во-ды / Л.А.Кульский – Москва, Издательство министерства коммунального хо-зяйства РСФСР, 1962 – 220 с.
11. Минц Д.М. Теоретические основы технологии очистки воды / Д.М. Минц – Москва, Издательство литературы по строительству, 1964 – 156 с.
12. Борисов Б.М. Технологии осветления, обесцвечивания и дезодора-ции природных вод / Б.М. Борисов – Симферополь, ООО «Издательство Впе-ред», 2002. – 132 с.
13. Бэббит Г. Водоснабжение / Г.Бэббит, Д. Дж. Доланд – Москва, Го-сударственное издательство литературы по строительству, архитектуре и строительным материалам, 1958 – 352 с.
14. Загороднюк К.Ю. Гігієнічне обгрунтування можливих шляхів роз-витку систем централізованого господарсько-питного водопостачання в Україні / К.Ю. Загороднюк // Науковий вісник Національного медичного уні-верситету імені О.О.Богомольця. - 2010.- № 27.- С.122.
15. Загороднюк К.Ю. Особенности развития классических технологий очистки воды в период глобального экологического кризиса / К.Ю. Загород-нюк // Водопостачання та водовідведення. – 2010. - № 1. – С.20-32.
16. Гончарук В.В. Вода: проблемы устойчивого развития цивилизации в XXI веке / В.В. Гончарук // Химия и технология воды. — 2004. — 26, N 1. — С. 3-25.

Протокол №7

Тема: Сучасні методи видалення та знешкодження побутових та

промислових відходів.
Мета: ознайомитись із сучасним станом забрудненості відходами в Україні і у світі та новітніми технологіями видалення та знешкодження побу-тових та промислових відходів.
Завдання для самостійної роботи під час підготовки до заняття (письмово)
1. Екологічне становище в Україні і у світі щодо накопичення відходів.
2. Сучасні напрямки поводження з твердими побутовими відходами (сорту-вання, переробка, ферментація).
3. Сучасні напрямки поводження з рідкими побутовими відходами (збиран-ня, транспортування, оброблення, переробка).
4. Сучасні напрямки поводження з твердими промисловими відходами.
5. Сучасні напрямки поводження з рідкими промисловими відходами.
Рекомендована література
1. Загальна гігієна. Пропедевтика гігієни./ Є.Г. Гончарук, Ю.І. Кундієв, В.Г. Бардов/ за редакцією Є.Г. Гончарука. К.: Вища школа,1995.- С. 123-129.
2. Гігієна та екологія./Під редакцією В.Г. Бардова. – В.: Нова книга , 2006.-С. 216-218.
3. Білявський Г.О., Бутченко Л.І. Основи екології: теорія та практикум. На-вчальний посібник. – К.: Лібра, 2006. – 368 с.
4. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/187/98-%D0%B2%D1%80
5. . http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs225/ru/
6. Савицький В.М., Хільчевський В.К., Чунарьов О.В. Відходи виробництва і споживання та їх вплив на грунти і природні води: Навч. посібни к. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2007. - 152 с.
7. Білявський Г.О., Бутченко Л.І. Основи екології: теорія та практикум. На-вчальний посібник. – К.: Лібра, 2006. – 368 с

Протокол №8

Тема: Методика гігієнічної оцінки небезпечних і шкідливих факторів виробничого середовища та реакції організму на їх вплив. Санітарне за-конодавство про охорону праці.
Мета:
1. Ознайомитися з основними шкідливостями виробничого середовища та професійними ушкодженнями і захворюваннями, до яких вони спричиня-ються.
2. Ознайомитися з методами та засобами визначення найбільш поши-рених виробничих шкідливостей, їх впливу на організм і здоров'я працюю-чих, законодавчими, організаційними, технічними засобами охорони праці та профілактики профзахворювань.
Завдання для самостійної роботи під час підготовки до заняття (письмово):

1. Санітарне законодавство в області охорони праці.
2. Фізичні виробничі шкідливості, їх класифікація, значимість у профе-сійній патології.
3. Хімічні виробничі шкідливості. Класифікації хімічних небезпечних та шкідливих факторів виробничого середовища, різновиди їх дії на організм.
4. Біологічні фактори як виробничі шкідливості. Професійні інфекції, інвазії, інші види патології.

Рекомендована література:

Основна .

1. Общая гигиена. Пропедевтика гигиены. Учебник. / Е.И.Гончарук, Ю.И.Кундиев, В.Г.Бардов и др. – К.: Вища школа, 2000. – С. 242-307, 333-344, 397-416, 428-458, 488-511, 593-624.
2. Даценко І.І., Габович Р.Д.. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології. Підручник. – 2 видання: К.: Здоров'я, 2004. – С.398-490.
3. Габович Р.Д., Познанский С.С., Шахбазян Г.Х. Гигиена. – К., 1984. – С. 189 – 242.
4. Загальна гігієна. Посібник до практичних занять. / І.І.Даценко, О.Б.Денисюк, С.Л.Долошицький. /За ред. І.І.Даценко. – 2 видання: Львів, 2001. – С. 242-318.
5. Матеріали лекцій до теми.

Додаткова.

1. Гігієна праці. Підручник. / А.М.Шевченко, О.П.Яворовський, Г.О.Гончарук та ін. / За ред. А.М.Шевченка. – К.: Інфотекс, 2000. – 608с.
2. Руководство к практическим занятиям по гигиене труда. / Под ред. А.М.Шевченко. – К., 1986. – 336с.
3. Гігієна праці. Методи досліджень та санепіднагляд. / За ред. А.М. Шевченка, О.П. Яворовського. – Вінниця: Нова книга, 2005, - 552 с.
4. Гігієна та екологія людини: навчальний посібник до практичних за-нять. /За ред. В.Я. Уманського, - Донецьк: «НОРД Комп'ютер», 2004, - С. 215-256.

Протокол №9

Тема: Методика розслідування випадків професійних захворювань та отруєнь. Попередні та періодичні медичні огляди як заходи їх профілак-тики.

Мета:

1.Оволодіти знаннями про вплив виробничих шкідливостей на здоров'я робітників та правилами і порядком розслідування професійних захворювань та отруєнь, оформлення необхідних документів.

2. Обґрунтовувати і впроваджувати необхідні лікувальні та профілактичні заходи.

Завдання для самостійної роботи під час підготовки до заняття (пись-мово):

1. Основні шляхи надходження промислових отрут до організму, їх ком-плексна, комбінована, поєднана, ізольована дія.
2. Методика розслідування випадків професійних захворювань та отруєнь.
3. Характеристика документів, які необхідно використовувати в процесі розслідування випадків професійних отруєнь чи захворювань.
4. Попередні та періодичні медичні огляди, їх мета та завдання.

Рекомендована література:

Основна:

1. Даценко І.І., Габович Р.Д. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології. Підручник. – 2 видання: К.: Здоров'я, 2004,.- С. 493-511.
2. Габович Р.Д., Познанський С.С., Шахбазян Г.Х. Гигиена. К., 1983.- С. 220-227.
3. Загальна гігієна. Посібник до практичних занять. /І.І.Даценко, О.Б.Денисюк, С.Л.Долошицький та ін. / За ред. І.І.Даценко. – 2 видання: Львів: "Світ"; 2001.- С. 319-332.
4. Лекції з розділу " Гігієна праці".

Додаткова:

1. Гігієна праці. / За ред. А.М.Шевченка. – К.: Інфотекс, 2000.- 608 с.
2. Руководство к практическим занятиям по гигиене труда. / Под ред. А.М.Шевченко. – К., Вища школа., 1986. – С. 207-215.
3. Гігієна праці. Методи досліджень та санепіднагляд. / За ред. А.М. Ше в-ченко, О.П. Яворовського. – Вінниця, Нова книга, 2005, - С. 303-313.

Перелік тем, рекомендованих для навчально-дослідницької роботи студентів (НДРС).

1. Загальні питання гігієни.

1.1. Здоров'я людини та його залежність від природних, виробничих факторів навколишнього середовища і соціально-економічних умов життя.

1.2. Профілактика - найважливіша галузь медичної діяльності в області збереження здоров'я населення. Роль гігієни, санітарії, епідеміології як складових цієї галузі.

1.3. Санітарно-епідеміологічна служба в Україні, її структура, зміст, основні напрямки діяльності. Структура санітарно-епідеміологічних станцій різного рівня управління. Відомчі СЕС.

1.4. Науково-технічний прогрес, його вплив на соціально-економічні та гігієнічні умови життя і праці населення.

1.5. Урбанізація та хвороби цивілізації, гігієнічні проблеми їх профілактики.

1.6. Історія розвитку гігієни. Видатні вчені емпіричного та експериментального періодів. Гіппократ, Авіценна, Рамацціні, М. Петтенкофер, Ф.Ф. Ертсман, О.П. Доброславін, В.А.Суботін та ін., їх вклад в розвиток гігієнічних знань.

1.7. Виникнення і розвиток гігієнічної науки і санітарно-епідемоілогічної служби в Україні (Д.Самойлович, Л. Могила, О.М. Марзеев, В.А. Суботін, О.В.Корчак-

Чепурковський, В.Д.Орлов, Л.І.Медведь, Г.Х.Шахбазян, В.З. Мартинюк, В.М.Жаботинський, Д.М. Калюжний, Р.Д. Габович, Є.Г. Гончарук та інші).

1.8. Санітарне законодавство в Україні. Види, значення гігієнічних регламентів у системі профілактичних заходів. Наукві принципи гігієнічного нормування. Відображення питань охорони здоров'я населення в Конституції України.

1.9. Реферативний огляд санітарного законодавства України в області комунальної гігієни та гігієни харчування.

1.10. Реферативний огляд санітарного законодавства України в області гігієни праці, гігієни дітей та підлітків, радіаційної гігієни.

1.11. Гігієнічні та протиепідемічні заходи при катастрофах та інших надзвичайних ситуаціях.

2. Гігієна навколишнього середовища.

2.1. Сучасні уявлення про біосферу та її гігієнічне значення. В.І. Вернадський і його внесок в розробку цих уявлень.

2.2. Клімат і його роль в житті людини. Акліматизація, її закономірності. Кліматичні зони України, їх гігієнічна характеристика.

2.3. Сонячна радіація і здоров'я людини. Гігієнічне значення інфрачервоного та ультрафіолетового діапазонів сонячної радіації.

2.4. Штучні джерела ультрафіолетової радіації, як засоби профілактики і лікування та як фактори виробничої шкідливості.

2.5. Погода, її медичні класифікації та вплив на перебіг різних захворювань і станів.

2.6. Повітря, вода, грунт, як елементи біосфери та їх гігієнічне значення.

2.7. Геліо-, геофізичні фактори та їх вплив на організм і здоров'я. О.Л.Чижевський і його внесок у розвиток сучасної геліобіології.

2.8. Хімічне забруднення навколишнього середовища і його вплив на здоров'я населення.

2.9. Радіоактивне забруднення навколишнього середовища і його вплив на здоров'я населення

2.10. Техногенні фізичні фактори навколишнього середовища (шум, вібрація, електромагнітні поля різних частот), їх вплив на здоров'я людини.

2.11. Біологічні фактори навколишнього середовища (мікроби, грибки, гельмінти, простіші, комахи, гризуни), їх вплив на здоров'я людини.

2.12. Алергени, канцерогени та віддалені наслідки їх впливу на організм людини.

3. Гігієна харчування.

3.1. Гігієнічні норми харчування різних категорій населення та їх наукове обгрунтування.

3.2. Харчування як соціально-гігієнічна проблема. Науково-технічний прогрес та його роль у рішенні проблеми харчування населення.

3.3. Раціональне харчування та його значення у профілактиці серцево-судинних захворювань та хвороб шлунково-кишкового тракту і обміну речовин.

3.4. Наукові основи та гігієна харчування хворого. Парентеральне харчування та його гігієнічна оцінка.

3.5. Фізіолого-гігієнічна оцінка вегетаріанського харчування. Сучасні уявлення про лікування голодом та його практичне застосування (фізіолого-гігієнічні аспекти).Роздільне харчування.

3.6. Гігієнічні проблеми використання фарбників, антиокислювачів, емульгаторів, ароматизаторів та інших добавок у харчові продукти.

3.7. Консервування харчових продуктів, гігієнічні вимоги до нього, використання консервованих продуктів у харчуванні.

3.8. Харчові алергії у дорослих та у дитячому віці. Гігієнічна характеристика дитячих годувальних сумішей,

3.9. Океан, як джерело харчових продуктів. Гігієнічна характеристика "продуктів моря" та їх використання у харчуванні людини.

3.10. Мікроелементи та їх роль у харчуванні здоровох і хворої людини.

3.11. Лікувально-профілактичне харчування, його значення та використання в системі заходів по зниженню несприятливого впливу шкідливих професійних факторів та умов праці.

3.12. Особливості харчування працівників розумової, фізичної праці, дітей, осіб похилого віку.

3.13. Молоко і кисло-молочні продукти, їх роль у забезпеченні раціональним харчуванням різних за віком груп населения.

3.14. Гігієнічне значення у раціональному харчуванні білків, жирів, вуглеводів.

3.15. Гігієнічне значення у раціональному харчуванні вітамінів, макро-, мікроелементів, смакових речовин.

3.16. Харчові отруєння, класифікація, характеристика, профілактика.

3.17. Профілактика отруєнь, пов'язаних з використанням штучних добрив і отрутохімікатів у сільському господарстві, їх гігієнічна регламентація.

3.18. Полімерні матеріали та поліграфічні фарби, гігієнічні питання їх використання у харчовій промисловості (для пакування, транспортування харчових продуктів та з іншою метою).

3.19. Геохімічні провінції та біогеохімічні ендемії, їх профілактика.

3.20. Харчові гельмінтози, їх класифікація, поширення, шляхи профілактики.

3.21. Переїдання, як фактор ризику в патології людини, методи профілактики ожиріння;

3.22. Харчування і хвороби зубо-щелепного апарату. Роль білків, цукрів, мікроелементів, інших харчових речовин у розвитку стоматологічних захворювань.

3.23. Залізодефіцитні та інші аліментарні анемії, їх профілактика. Кальцій та фосфор у харчуванні людини.

3.24. Гігієнічна проблема афлотоксикозу (її значення для країн Африки та Латинської Америки).

3.25. Харчування і проблема довголіття. Холестериновий обмін, його роль у патології осіб похилого віку.

3.26. Синтетична їжа, як нова гігієнічна проблема.

4. Комунальна гігієна

4.1. Гігієнічні вимоги до планування та облаштування житла (квартири).

4.2. Гігієнічні вимоги до планування та облаштування колективних жител (гуртожитків,бараків).

4.3. Каркасно-надувні та збірно-розбірні житла для польових умов (для будівельників, ліквідаторів наслідків катастроф та ін.), їх гігієнічна характеристика

4.4. Гігієнічна характеристика елементів санітарного благоустрою сільських жител (опалення, вентиляції, водопостачання, збору, видалення та знешкодження твердих і рідких відходів).

4.5. Гігієнічна характеристика методів і засобів очистки, знезараження води на водопровідних станціях, при місцевому водопостачанні.

4.6. Гігієнічні обгрунтування норм якості питної води.

4.7. Спеціальні види обробки води (фторування, опріснення, дезактивація), їх гігієнічна характеристика.

4.8. Гігієнічна характеристика децентралізованого (місцевого) водопостачання. Правила обладнання та експлуатації колодязя, каптажу.

4.9. Порівняльна гігієнічна характеристика джерел водопостачання.

4.10. Самоочищення води відкритих водойм, його сутність та гігієнічне значення.

4.11. Використання водойм для знешкодження комунально-побутових та промислових стічних вод.

4.12. Інфекційні захворювання з водним механізмом передачі збудників. Методи і засоби їх профілактики.

4.13. Методи очистки стічних вод при сплавній системі їх видалення (каналізації).

4.14. Методи очистки нечистот при вивозній системі їх видалення.

4.15. Гігієнічна характеристика систем малоії каналізаціії (поля підземного зрошення, фільтраціії, штучні очисні системи).

4.16. Грунт, його гігієнічне, епідеміологічне значення, фактори та механізми самоочищення. Показники санітарного стану грунту.

4.17. Використання грунту для знешкодження відходів та виробничої діяльності людей.

5. Гігієна праці.

5.1. Праця - як соціально-гігієнічна проблема. Професійні шкідливості, їх класифікація, характеристика.

5.2. Науково-технічний прогрес і гігієнічні аспекти його впливу на характер та умови трудової діяльності людини.

5.3. Охорона та гігієна праці в Украні. Законодавчі документи про охорону здоров'я трудівників промисловості та сільського господарства. Кодекс законів про охорону праці (КЗОП).

5.4. Професійні захворювання та отруення, їх причини і профілактика.

5.5. Стомлення та перевтома при фізичній та розумовій праці, їх профілактика.

5.6. Гігієна розумової праці. Операторська праця - нова гігієнічна проблема.

5.7. Гігієна праці та побуту студента, учня ПТУ, школи-інтернату.

5.8. Кесонна, висотна хвороби, їх причини, прояви, невідкладна допомога, профілактика. "Вибухова декомпресія".

5.9. Професійні інфекції та інвазії, їх профілактика.

5.10. Ультра-та інфразвук, як фактори виробничого середовища, їх вплив на організм, методи профілактики.

5.11. Шум як фактор виробничого середовища, його вплив на здоров'я та працездатність, шумова хвороба, заходи профілактики.

5.12. Вібраційна хвороба, її причини, прояви, профілактика.

5.13. Гігієна виробничого освітлення ,принципи його нормування.

5.14. Вентиляція виробничих приміщень, її гігієнічне обгрунтування.

5.15. Мікроклімат, як виробнича шкідливість в різних галузях промисловості, вплив на здоров'я, заходи профілактики.

5.16. Виробничий травматизм, гігієнічні аспекти його профілактики.

5.17. Гігієна та охорона праці механізаторів у сільському господарстві. Сільськогосподарський травматизм, його профілактика. Гігієна праці тваринників.

5.18. Гігієна та охорона праці при застосуванні отрутохімікатів у сільському господарстві.

5.19. Гігієна і охорона праці жінок та підлітків.

5.20. Гігієна та охорона праці будівельників.

5.21. Гігієна та охорона праці шахтарів.

5.22. Засоби індивідуального захисту тіла, зору, слуху, органів дихання та їх застосування в різних галузях виробництва.

5.23. Гігієна праці при роботі з відкритими та закритими джерелами іонізуючого випромінювання. Законодавчі та організаційно-технічні засоби захисту.

5.24. Виробничий пил, його вплив на організм працюючих. Пневмоконіози. їх причини, прояви, шляхи профілактики.

5.25. Гігієна праці при роботі з джерелами електромагнітних випромінювань радіочастот, методи і засоби захисту.

5.26. Задачі, зміст, і методи лікувально-профілактичної роботи лікаря здоровпункту та медико-санітарної частини.

5.27. Профілактика несприятливого впливу на організм прямолінійних (позитивних, негативних) та кутових прискорень. Перевантаження та їх профілактика.

5.28. Канцерогенні фактори в умовах промислового виробництва, профілактика їх несприятливої дії

6. Гігієна дітей та підлітків.

6.1. Зміст і роль гігієнічних заходів в збереженні та зміцненні здоров'я дітей та підлітків. Санітарне законодавство по охороні здоров'я дітей і підлітків.

6.3. Профілактика порушень нормальної діяльності органів травлення у зв'язку із особливостями їх у дітей та підлітків.

6.4. Профілактика короткозорості у дітей та підлітків.

6.5. Перевтома у дітей та підлітків, її ознаки, основні закономірності, методи оцінки, профілактика.

6.6. Фізичний розвиток дітей та підлітків, його основні закономірності, показники, методи оцінки. Фізичне виховання школярів, медичний контроль за ним.

6.7. Основні принципи, методи та засоби загартування і профілактика ультрафіолетової недостатності у дітей та підлітків.

6.8. Гігієнічні вимоги до дитячого одягу, взуття, школярського спорядження.

6.9. Гігієнічні вимоги до планування приміщень дошкільних дитячих закладів, їх санітарного благоустрою, до меблів, устаткування та іграшок.

6.10. Профілактика інфекційних захворювань у дитячих дошкільних закладах.

6.11. Гігієнічні вимоги до планування шкіл, шкіл-інтернатів, класних кімнат, навчальних кабінетів, їх санітарного благоустрою (освітлення, вентиляції), до шкільних меблів та підручників.

6.12.Гігієнічні вимоги до організації учбових занять у школі, до розкладу занять. Режим дня школяра і його фізіологічне обгрунтування.

6.13. Гігієна політехнічного та виробничого навчання школярів загальноосвітніх шкіл та професійно-технічних училищ.

7. Гігієна лікувально-профілактичних закладів.

7.1. Роль гігієнічного режиму лікарні у підвищенні ефективності лікування.

7.2. Порівняльна гігієнічна характеристика сучасних систем забудови лікарень і перспектив їх еволюції, Медико-технологічні та гігієнічні особливості централізовано-блочної, павільйонної та змішаної систем забудови лікарень.

7.3. Гігієнічна характеристика різних типів палатних секцій, палат, варіантів їх планування та устаткування.

7.4. Медико-технологічні та гігієнічні особливості вимог до планування, обладнання і режиму експлуатації відділень стаціонарів різного профілю: приймального, загальнотерапевтичного, педіатричного, гастроентерологічного, хірургічного, ортопедо-травматологічного, неврологічного, урологічного, акушерського, гінекологічного, онкологічного, рентгенологічного, радіологічного, фізіотерапевтичного, відновлюючої терапії, інфекційного стаціонару для дорослих, інфекційного стаціонару для дітей (за вибором студента).

7.5. Гігієнічні вимоги до планування, оснащення, експлуатації окремих відділень стоматологічної поліклініки: терапевтичної, хірургічної, ортопедичної стоматології, зубопротезної лабораторії (за вибором студента).

7.6. Гігієнічний режим поліклініки для дорослих, для дітей, особливості їх планування,оснащення.

7.7. Медико-технологічні та гігієнічні вимоги до планування і режиму експлуатації операційного комплексу, барооперaційної, відділення реанімаціії.

7.8. Гігієнічні вимоги до природного, штучного освітлення, опалення, вентиляції в лікувально-профілактичних закладах.

7.9. Організація і гігієнічна характеристика систем прибирання, видалення, знезараження та знешкодження твердих і рідких відходів у лікарні, їх особливості в інфекційних відділеннях.

7.10. Професійні шкідливості і гігієна праці хірурга, анестезіолога, хірургічної медсестри.

7.11. Професійні шкідливості і гігієна праці рентгенолога, радіолога.

7.12. Професійні шкідливості і гіігєна праці стоматолога.

7.13. Гігієна праці медичної сестри маніпуляційного, фізіотерапевтичного кабінету в стаціонарі та поліклініці.

7.14. Лазерне випромінювання і гігієнічні аспекти його застосування в медицині.

7.15. Особиста гігієна медичного працівника та хворого у стаціонарі.

7.16. Гігієнічні заходи профілактики гіподинамії хворого в умовах стаціонару.

7.17. Внутрішньолікарняна інфекція та шляхи її профілактики в стаціонарах та поліклініках різного профілю. Санація повітря, її методи та засоби.

7.18. Зміст та організація санітарно-протиепідемічного режиму в стаціонарі і поліклініці, знезараження предметів і робочих поверхонь.

7.19. Організація та гігієна лікувально-профілактичного харчування у стаціонарі.

7.20. Шумовий фактор і профілактика шумових впливів на хворих і медичний персонал. Лікувально-охороняючий режим у лікарні.

7.21. Психолого-гігієнічні аспекти режиму лікарні. інтер'єр та естетика лікарняних приміщень. Музика, як лікувально-профілактичний засіб.

7.22. Медично-технологічні вимоги до лікарняних меблів та діагностично-лікувального обладнання різних відділень лікарні.

8. Особиста гігієна.

8.1. Науково-технічна революція, її вплив на спосіб життя людини. Зміст та задачі особистої гігієни в сучасних умовах.

8.2. Гігієна тіла та волосся. Гігієнічна характеристика сучасних миючих засобів та їх застосування для догляду за шкірою і волоссям.

8.3. Лікувально-профілактичне і оздоровче використання лазень різних типів.

8.4. Гігієна ротової порожнини. Гігієнічна характеристика зубних щіток та паст.

8.5. Гіподинамія, її несприятливий вплив на здоров'я, шляхи профілактики. Ходьба та біг, як лікувально-оздоровчі та профілактичні фактори.

8.6. Сон та здоров'я. Гігієна сну. Снотворні фармацевтичні засоби. гігієнічна оцінка їх використання,

8.7. Гігієна одягу та взуття в різних кліматичних умовах та сезонах року. Синтетичні матертали для одягу та взуття, їх гігієнічна характеристика.

8.8. Зимові види спорту, їх лікувально-профілактичне значення та застосування.

8.9. Фізична культура, як елемент особистої гігієни в повсякденному житті людини.

8.10. Режим дня та особиста гігієна школяра, підлітка.

8.11. Особиста гігієна вагітної жінки та кормлячої матері.

8.12. Шляхи та засоби підвищення стійкості до дії стресових факторів. Аутогенне тренування і його гігієнічне значення.

8.13. Режим праці, побут та особиста гігієна хворого хронічною хворобою (шлунково-кишкового тракту, серцево-судинною, цукровим діабетом, бронхтальною астмою та інше) в домашніх умовах (за вибором студента).

8.14. Використання природних факторів з метою загартування в умов ах оздоровчих закладів, в домашніх умовах. Гігієна відпочинку.

8.15. Соціально-гігієнічне значення та профілактика наркоманії, алкоголізму, паління тютюну. СНІД та його профілактика.

АЛГОРИТМ ВИКОНАННЯ НРДС.

1. Визначте тему і характер роботи (реферат, участь у експериментальному дослідженні, створення ілюстраційних матеріалів і т.п.).

2. Заведіть робочий зошит і в подальшому вносьте в нього всі записи до теми.

3. Проведіть первинний бібліографічний пошук інформацій до теми, випишіть дані про 15-20 джерел, познайомтесь з 3-5 із них, у тому числі з узагальнюючими (в керівництвах, енциклопедіях, підручниках, найважливіших монографіях).

4. Складіть проект плану-змісту роботи, визначте рубрики (питання) для розкриття теми.

5. Узгодьте з викладачем план роботи, порядок та строки її виконання.

6. Вивчіть літературу за темою, що відібрана при первинному бібліографічному пошуку та у процесі подальшої роботи. Випишіть у робочий зошит найважливішу інформацію, у тому числі ілюстрації, таблиці. Продовжуйте пошук інформаціії по темі. Студенти, які виконують роботу експериментально-дослідну або по створенню ілюстрацій, таблиць, засвоєнню нових методів і таке інше, приступають до безпосередньої роботи по темі.

7. Узагальнюйте матеріали, складайте таблиці, оригінальні схеми, малюнки.

8. Складіть вихідний варіант реферату, порадьтеся з викладачем відносно необхідних виправлень та доповнень.

9. Складіть та оформіть реферат (звіт).

10. Оформлений реферат (звіт) здайте викладачеві в визначений строк, але не пізніше, як за 3 тижні до закінчення семестру .

11. За вказівкою викладача підготуйте коротку (на 10-12 хвилин) доповідь за темою виконаної роботи, з якою ви виступите на заключній студентській конференції (груповій, кафедральній, факультетській, університетській, міжуніверситетській, міжнародній тощо).

Порядок оформлення навчально-дослідницької роботи студента (НДРС)

Реферат, чи звіт про НДРС повинен включати:

1) Титульний лист, у верхній частині якого вказується:
- найменування університету;
- назва кафедри;
- вчене звання, прізвище, ініціали завідувача кафедри (праворуч).

Посередині аркуша (великими літерами) - назва реферату чи звіту про науково-дослідну роботу.

Трохи нижче, праворуч - прізвище, ініціали виконавця НДРС, вчене звання, прізвище, ініціали керівника (викладача групи).

Внизу аркуша - місто, де знаходиться ВУЗ, та рік виконання роботи.

2) План реферату чи звіту про науково-дослідну роботу.

3) Текст реферату чи науково-дослідної роботи (15-20 сторінок рукописного тексту на стандартних аркушах паперу - А-4).

Текст повинен бути розділений на параграфи (розділи) згідно плану чи змісту.

В тексті реферату потрібно вказувати (в дужках або у фразі) прізвища авторів та рік видання робіт, які ви аналізуєте, співставляєте чи протиставляєте з роботами інших авторів.

Бажано текст збагатити демонстративним матеріалом (таблиці, графіки, малюнки), особливо звіти про науково-дослідну роботу.

4) Висновки, в яких відображають порівняльну оцінку розглянутих у рефераті робіт або результати науково-дослідницької роботи.

5) Список використаної наукової літератури, оформлений згідно вимог бібліографії (приводиться мовами оригіналів):

- для підручників, монографій, авторефератів дисертацій: автори (прізвище, ініціали), назва роботи, - місто видання; назва видавництва, рік видання -кількість сторінок;
- для статей у журналах, збірниках наукових робіт: прізвища, ініціали авторів (приводять три прізвища "та інші"), назву статті. / Назву збірника. - місто, рік видання. - сторінки (від-до).

Керівник (викладач групи) перевіряє реферат чи звіт, на титульній сторінці виставляє оцінку, вказує недоліки, зауваження.

ДОПОВНЕННЯ ДО ПЕРЕЛІКУ ТЕМ НДРС

1. Національні та міжнародні документи, що регулюють морально-єтичну, професійну та правову діяльність медичного персоналу і забезпечують права людини
2. Біоетичні основи професійної діяльності лікаря-профілактика.
3. Біоетична експертиза в галузі екпериментальних досліджен.
4. Біоєтичні принципи правдивості та інформованої згоди при проведенні гігєнічних досліджень.
5. Біоєтична доцільність проведення експерементів на тваринах.
6. Види та роль альтернативних технологій (математичне моделювання, комп'ютерні технології) при проведені гігієнічних експериментів на тваринах.
7. Біоетичні проблеми в постановці експериментів на тваринах.
8. Медико-етичні та правов іпроблеми випробувань новітніх медичних технологій та впровадження їх в практику.
9. Біоетичні принципи в сучасній концепції доказової медицини.
10. Медико-етична та гігієні оцінка продукції отриманої на основі генетичних технологій та модифікацій природи.
11. Біоетичні проблеми контрою генетичних технологій.
12. Біоетичні аспекти впливу навколишнього середовища на людину
13. Міжнародні медико-санітарні правила (2005) як елемент захисту національних територій від масових інфекційних та неінфекційних хвороб.
14. Біобезпека житлових ігромадських будівель та споруд.
15. Біобезпека об'єктів довкілля при забезпеченні санітарної очистки населених місць
16. Біобезпека при комплексному впливі мікроклімату на теплообмін людини.\
17. Біобезпека продуктів харчування та їх гігієнічна оцінка.
18. Біобезпека продуктів харчування.
19. Біоетичні аспекти впливу навколишнього середовищана людину
20. Біоетичні аспекти впливу фізичних чинників та питання біобезпеки в умовах населених місць.
21. Біоетичні аспекти та питання біобезпеки використання джерел водопостачання
22. Біоетичні засади оцінки впливу клімато-погодних умов на здоров'я людини в Ріо-де-Женейрської декларації з навколишнього седовища і розвитку.
23. Біотехнічні засади при проведенні гігієнічного нагляду за харчуванням різних вікових груп, професій ,хворих в стаціонарах, дитячих та оздоровчих закладах
24. Біоетичні засади при проведенні гігієнічного нагляду організації навчально-виховного процесу в дитячих навчальних закладах.
25. Біоетичні засади при проведенні гігієнічного нагляду організації навчально-виховного процесу в дитячих навчальних закладах
26. Біоетичні засади при проведенні запобіжного та поточного санітарного нагляду
27. Біоетичні засади радіаціної безпеки населення при використанні іонізуючих випромінювань у виробництві , наукових дослідженнях , лікувальних закладах
28. Біоетичні проблеми в роботі колективу лікувально-профілактичних закладів.
29. Біоетичні проблеми охорони здоров'я пацієнтів та медичних працівників лікувально-профілактичних закладах
30. Біотичні аспекти комплексного впливу мікроклімату на теплообмін людини
31. Гігієна та біобезпека житла при застосуванні сучасних хімічних сполукв побуті.
32. Значення санітарного стану грунту та санітарної охорони водних об'єктів у біобезпеці населення.
33. Комплекс гігєнічних заходів з захисту робітників від шкідливих та небезпечних чинників віробничого середовища як елемент біобезпеки населення
34. Питання біоетики та біобезпеки в гігієні дітей та підлітків.
35. Питання біоетики та біобезпеки в профілактиці дії шуму та вібрації.
36. Правила біоетики в застосування та клінітичних дослідження засобів захисту шкіри від впливу УВФ.
37. Предмет та таоретичні основи біоетики та нооетики.
38. Режими біологічної безпеки при плануванні, облаштуванні та утриманні спеціалізованих відділень та лікарень.
39. Санітарне законодавство як елемент правового поля з біологічної безпеки України.
40. Якість питної води як елемент біобезпеки та біологічного захисту населення.

Завідувач кафедри
гігієни та екології № 4,
доцент **Н.В. Велика**